

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคายทั้ง 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับคือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง และขนาดของเทศบาลแตกต่างกัน พบว่าการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย มีผู้เสนอแนะในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีนโยบายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ส่งเสริมงบประมาณให้เพียงพอ ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความตื่นตัวอยู่เสมอ สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้ศึกษาต่อ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องสะอาด อาคารมีความมั่นคงแข็งแรง มีพื้นที่ใช้สอยในการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม มีเครื่องเล่นสนามเพียงพอ

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรใช้หลักสูตรเดียวกันและให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร บรรจुर่องภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ในหลักสูตร เป็นหลักสูตรที่ง่ายและเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของเด็ก ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน ควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนงบประมาณ จัดตั้งชมรมผู้ปกครอง ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทุกระดับ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายประสานงานระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าอัตราค่าจ้างผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามสัดส่วน ของครูต่อนักเรียนอย่างมีความเหมาะสมและพอเพียง มีการจัดทำแผนการดำเนินงานอย่างครอบคลุมตามภารกิจงานอย่างครบถ้วน การรับนักเรียนบรรลุปเป้าหมายตามแผนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมและได้รับการยอมรับจากชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเหตุทย์ อรุณศิริ (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษารูปแบบการจัดการ ศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะครูปฐมวัยเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน บุคลิกภาพ สุขภาพ อารมณ์ดีมีปฏิสัมพันธ์คอยช่วยเหลืองานในชุมชน
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ภายในอาคารมีแสงสว่าง และมีอากาศถ่ายเทสะดวก เอื้อต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารเรียนอย่างเป็นสัดส่วน อาคารสถานที่ที่มีความมั่นคงแข็งแรง เหมาะสมและปลอดภัยแก่ผู้เรียน มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ โดยคำนึงถึงความสะอาดเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธนา มิ่งเมือง (2549 : 47) ที่ได้ศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4 ด้านดังนี้ ด้านการบริหารอาหาร

สะอาดและปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมสุขภาพ และด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและความปลอดภัย

3. ด้านบุคลากร มีการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการอบรมและศึกษาดูงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จัดให้มีทุนเพื่อการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นสำหรับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของสายพิน จันทรสูง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากาการวิเคราะห์ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีปัจจัยการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับมากที่สุด ในด้านลักษณะของผู้ดูแลเด็ก

4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร มีการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคมและสติปัญญา ผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับธรรมชาติ ของผู้เรียน การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างเหมาะสมตามวัย การจัดกระบวนการเรียนรู้ชี้ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดมลักษณ์ คำลือ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอสัตหีบ จังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในระดับเห็นด้วยมาก อันดับแรกคือด้านการบริหารวิชาการ รองลงมาคือด้านงานบริหารบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ

5. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน มีการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกระดมทรัพยากรในการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้สื่อที่หลากหลาย ชุมชนมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รวมทั้งการดูแลความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา เลิศวุฒิ

(2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลวังผาง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอยู่ในรูปของคณะกรรมการซึ่งคัดเลือกจากตัวแทนองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการ ตั้งแต่การตัดสินใจการดำเนินกิจกรรม รับผิดชอบต่อชนและการประเมินผลจัดทำรายงานความก้าวหน้า และอุปสรรคตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหา

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็กในทุกระดับ การดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามปฏิทินและแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับ มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (2553 : 53-58) มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เป็นพื้นฐานของการศึกษา เพื่อพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค

7. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคายที่มี เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งและขนาดของเทศบาลแตกต่างกัน มีผลการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น (2553 : 2) และเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กำหนดหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่อง และยังสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งเสริมการพัฒนา

เด็กเล็กให้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยและ
 เต็มศักยภาพ กำกับคุณภาพการจัดการศึกษาศูนย์เด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน ดำเนินหรือ
 ส่งเสริมสนับสนุนบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรวิชาชีพและสถาบันอื่น
 ทางสังคม ให้มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ใน
 ความดูแลรับผิดชอบให้ได้รับการพัฒนาทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล
 ในจังหวัดหนองคาย ในด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน มีค่าเฉลี่ย
 ต่ำสุด ดังนั้นเทศบาล จึงควรประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบ
 และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน และสนับสนุน
 งบประมาณเพื่อให้การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลในจังหวัดอื่น
 เพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาส่งเสริมการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลต่อไป
2. ควรมีการวิจัยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเฉพาะกรณีเป็นรายศูนย์
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา
 เด็กเล็ก